

menighedspræster heroppe og for de dansk-amerikanske Præster og de danske Missionærer.

Den højtærede Kirkeminister var misfornøjet med, at jeg havde appelleret til den højtærede Undervisningsminister og bedt ham være behjælpelig med at hindre, at vi kom ind i en kirkepolitisk Reaktion. Det glæder mig naturligvis, at den højtærede Kirkeminister bliver indigneret over, at jeg talte om kirkelig Reaktion i Forbindelse med ham, og han henviste til, hvad han havde i 1901 begyndt og gennemført i 1902 og 1903: Loven om Brugen af Kirker, Loven om Valgmenigheder og Loven om Menighedsraad. Jeg maa sige, at Lovene om Brugen af Kirker og om Valgmenigheder er Love, som fuldt ud gaar i den rigtige Retning og kun peger i den rigtige Retning. Loven om Menighedsraad er vel egentlig fra kirkelig Side kun tænkt som en Begyndelse, hvorpaa der senere skulde bygges en Kirkeforfatning op. Jeg ved ikke, om den højtærede Kirkeminister helt har opgivet sine Tanker i saa Henseende. Hvis han har det, vil han i høj Grad blive en Skuffelse for det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen og for det kirkelige Fællesudvalg, der telegraferede saa smukt til den højtærede Kirkeminister i Haab om, at han netop skulde ville tjene deres Idé. Men jeg maa tilstaa, at der var i den højtærede Kirkeministers Udtalelse i Gaar noget, der kan give det kirkelige Fællesudvalg og det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen nogen Forventning i Retning af, at den højtærede Kirkeminister vil arbejde videre med Menighedsraadene og bygge noget op derpaa.

Den højtærede Kirkeminister sagde, at Sognemenighederne ikke skulde paaoktrojeres enten Præster eller Biskopper ovenfra. Denne sidste Tilføjelse „enten Præster eller Biskopper“ synes jo at tyde paa, at den højtærede Kirkeminister omgaas med Planer om at forelægge Forslag om Bispevalg gennem Menighedsraadene, og det vil altsaa sige at imødekomme det Krav, der er stillet fra det kirkelige Fællesudvalg om en stiftsvis Organisation af Menighedsraadene, der kan komme til at medvirke ved Bispevalg og i det hele indtræde som et Led i en Kirkeforfatning. Jeg vil gerne have fuldstændig Klarhed

over, om det virkelig er den højtærede Kirkeministers Plan at gaa til en saadan Kirkeforfatnings Opbygning. Det er det, man ønsker fra det kirkelige Fællesudvalgs Side, og det er derfor, det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen glæder sig over, at vi har faaet en ny Kirkeminister; derom er der jo slet ikke Tvivl.

Hr. Moltesens Udtalelser om Præsteløftet forekom mig at være noget uklare. Det ærede Medlem ønskede at bevare det nuværende Præsteløfte i den Form, hvori vi har det nu, han ønskede ingen Ændring deri, og deri maa jeg sige, at jeg er enig med det ærede Medlem. Jeg foretrækker at bevare det nuværende Præsteløfte, da et nyt Præsteløfte jo vilde blive ganske anderledes strammende; thi det er jo rigtigt, at det Præsteløfte, vi har, er ganske overordentlig elastisk, og at det kan rumme de største konfessionelle Forskelligheder; og det er det, som det ærede Medlem ogsaa ønsker, det skal. Det forbavsende mig for Resten at høre, at det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen saa glad eller i alt Fald saa villig indrømmede, at Præsteløftet virkelig er elastisk. Jeg har ikke altid haft Fornemmelsen af, at det ærede Medlem fandt, det var saa elastisk. Han finder i hvert Fald, at der er en Grænse, og mener, at denne Grænse er naaet, længe før jeg mener, den er naaet, og saa vidt jeg forstod, ogsaa længe før Hr. Moltesen mener, den er naaet. Men naar vort Præsteløfte er og maa være af en saa elastisk Beskaffenhed — deri er jeg fuldstændig enig med Hr. Moltesen — kunde vi saa ikke blive enige om, at saa maa vi hellere afskaffe det fuldstændig. Jeg tror, at Hr. Moltesen har Ret i, at jævne Folk ikke kan forstaa, at alt muligt skal kunne rummes indenfor dette samme Præsteløfte. Jeg tror, de langt bedre forstaa, naar vi siger, at vi afskaffer ethvert Løfte og lader Præsterne vidne ud fra deres bedste Overbevisning og lader Menigheden afgøre, om den kan bruge det Vidnesbyrd, Præsterne fører frem; jeg tror, det er et langt klarere Standpunkt. Naar det ærede Medlem Hr. Lillelund udtalte, at jeg ikke har gjort noget som helst for at komme af med det Præsteløfte, maa jeg indrømme, at det har jeg ikke; men det var, fordi jeg følte mig bundet af den Overenskomst, som jeg mener, at man fra